

אמרות טהורות

מב"ק מרן אדמו"ר שליט"א

פרשת ויקהל - שקלים תשע"ו

שנה ב' - גליון ע"ד

יו"ל בס"ד ע"י מכון כרם בית שמואל
שע"י חסידי אלכסנדר

פרשת ויקהל

ליל שב"ק פר' ויקהל תשע"ה

ויקהל משה את כל עדת בני ישראל ויאמר אליהם אלה הדברים אשר צוה ד' לעשות אותם (ל"ה, א'), כ"ק אדמו"ר דזקן מווארקא זללה"ה זי"ע הקשה (הוצא צבית יעקב פרשה זו) שלכאורה לא היה כאן שום ציווי של עשיה שהלא מנזות שבת אינה צבית עשיה כי אם שציתה ממלאכה ומהו שאמר הכתוב 'אשר צוה ד' לעשות אותם', וסירך כי פירוש הכתוב הוא כך, ויקהל משה את כל עדת בני ישראל שיהיו כולם כאיש אחד ובלב אחד, ויאמר אליהם אלה הדברים אשר צוה ד' לעשות אותם, ר"ל שיעשו כן תמיד שיהיה להם אהבה ואחווה.

ובחת"ם (דרשות ח"א פר' משפטים תקס"ד) על הכתובים (שמות כ"ג, כ"ז כ"ג) כי אם שמוע תשמע בקולו ועשית כל אשר אדבר ואיצתי את אויביך ונרתי את צורריך, כי ילך מלאכי לפיך וגו', נתקשה, כי צכאן אמר הכל בלשון יחיד ולקמן בפסוק השני (שם, כ"ה) מתחיל בלשון רבים ועצדתם את ד' אלוקיכם וחזר לומר בלשון יחיד וצרך את לחמך ואת מימך, וגם מהו שסיים

הכתוב ואמר והסירותי מחלה מקרבך כמדבר צעדו ית"ש, ולעיל מיניה אמר כי ילך מלאכי לפיך, וציאר כי חילוק והפרש גדול יש בין עבודת ד' הנעשית לכל יחיד בפנ"ע צביתו ובין הנעשה בהתחצרות שידברו יראי ד' איש אל רעהו ויעשו לזו חצורה וכדומה, כי אפילו אם יהיו כל ישראל כולם לדיקים ושומרים התורה אלא שאיננו בחצורה שיעורר אדם את חברו, אזי אין שמירתם והנהגתם אלא ע"י מלאך החונה סביב ליראיו ויחלצם רצונו לחלצם מצרה אצל לא להוסיף להם ברכה כי אין צכח מלאך אחד לעשות ב' שליחות, וכן מצינו באלעז"ה שאותו המלאך שבא להציל את לוט לא היה יכול לבשר את שרה, משא"כ בהתחצרות יחד אזי אפילו לא תהיה עבודתם נצחרת כ"כ מ"מ אין הוא ית"ש מואס בתפילת ועבודת הרבים, והוא ית"ש צעצמו מנהיגם ואז צכל מקום אשר אזכיר את שמי אצוא אליך וצרכתך ויש כאן רפואה והצלה וצרכה וכוליה ציה, ולא לצד שמשגית על הכלל בהשגחה כללית אלא אפילו על כל יחיד ויחיד מהם בהשגחה פרטית, וזהו שאמר בתחילה כי אם שמוע תשמע בקולו בלשון יחיד, אפילו שתהיה

ככל עת נרה שיש ח"ו על האדם טוב לו שיתחבר בזהצוה גמורה עם ריע אחד או יותר, אי חצרי כחצרי דחיוצ (ב"ב ט"ז), ועי"ז יחשוב לו הקצ"ה לטובתם כאמור וינצל, וכן היה במרדכי ואסתר, כי מרדכי לא חשב לעולם טובתו רק טובתה, לכן בהתוודע לו מענין בגמן ותרש ידע כי המלך את המלך מהמות ישיגהו יקר הרבה והגיד זאת לאסתר, ואמנם אסתר לא חשבה לעולם רק בטובת מרדכי לכן הגידה למלך בשם מרדכי, ועי"ז עזר ד' להם ולכל ישראל בזכותם, עכמדה"ק.

דחיוצא לנו מכל אלה הדברים כי עיקר חזק וקיום עם ד' הוא ע"י האחדות, וכאשר הם באחדות אזי זוכים שלא רק שמושיעם מלפני אלא שהוא ית"ש משפיע להם גם ברכה וכל מיני השפעות טובות.

בן יעזרנו ד' שנהיה גם אנחנו באחדות גמורה ועי"ז נזכה להמשיך עלינו כל מיני ברכה והשפעות טובות.

סעודה שלישית

ב"ק אל"ז אדמו"ר הזקן זללה"ה זי"ע דיבר בקדשו (ישמח ישראל שקלים או"א, ולר"ח אדר) לבאר דברי חזו"ל (מגילה י"ג ע"ב) אר"ל גלוי וידוע

השמיעה ככל ישראל רק שכל יחיד צפ"ע ישמע בקולו ולא יתחברו זל"ז, לא יהיה כי אם ואינתי את חויצין, והטעם כי ילך מלאכי והוא אין בכחו לעשות יותר, אבל ועצדתם את ד' אלוקיכם בציבור וחבורת מצוה אזי אצוה בעממי אליך וברכתך וגם והסירותי מחלה מקרבך, עכמדה"ק.

ובערבי נחל' (מקץ, דרוש א') הביא מה שכתב האלשיך הק' (בפירושו משאת משה) עה"כ (אסתר ב' כ"ב) וידוע הדבר למרדכי ויגד לאסתר המלכה ותאמר אסתר למלך בשם מרדכי, כי צריך להבין מה ראה מרדכי לבלתי הגיד בעצמו למלך, וציאר דהענין הוא כי מכיוון שכל מעמד וקיום עם ד' הוא ע"י האחדות, וכן הוא בפרטות באנשים פרטיים שאם יתחברו ב' אנשים באהבה אמיתית בלב שלם שכל אחד ייטיב להשגי, ויהיה כ"כ האהבה ציניהם עד שכל אחד מהם לא יחשוב טובת עצמו רק ישים כל מגמותיו אל טובת חברו, אזי ממשיכים הנהגה זו על עצמם מהשי"ת שכביכול יפנה מכל עסקיו ויחשוב רק להיטיב לאלו האנשים, כי נודע מה שאמרו רז"ל ד' לך שכל מה שהאדם מתנהג כן ממשיך על עצמו מהשי"ת, משא"כ האנשים שאין ציניהם אהבה גמורה אע"פ שגם שנהא אין ציניהם מ"מ כיון שכל אחד אינו חושב רק עניי עצמו ואינו נותן לב לטובת חברו, כך השי"ת אינו חושב ח"ו בטובתם, ולכן

אלי, שכל הזומות והזעקות יהיו צעדי ולא צעדם, וגם אני ונערוטי אלוס כן שגם אני מתחבר עמהם באחוה, ובכן אצוה אל המלך אל מלך מלכי המלכים הקב"ה לבקש רחמים ולהשציט החרון אף.

זוה ציאר דברי הירושלמי מה שאמר (שקלים פ"א ה"א) צא' צאדר משמיעין על השקלים מאי משמיעין מכריזין, ולכאורה נריך להצין אמאי לא תני צהדיא צא' צאדר מכריזין, רק שהתנא רוצה לרמוז לנו צוה אל הנ"ל, כי הרמו מענין השקלים הוא למען ידעו ויצאו העם זרע קודש לתכלית הידיעה האמיתית, שכא"ל הוא רק כחצי נורה וכפלה גופא, אך ע"י ההתחברות עם חזרו נעשה כלי שלם, ולהורות צא ענין האהבה והאחדות שמרומז בשקלים, וזש"כ משמיעין מלה"כ (ש"א ט"ו) וישמע שאל את העם לשון כינוס, וכמוש"כ המקובלים עה"פ שמע ישראל שיאספו ויקשרו כל ישראל באגודה אחת, ויאספו ויקשרו כל מחשבותיהם לייחד אחד אל ד' אחד.

זוה הוא גם ציאר דברי הגמרא הנ"ל שגלוי וידוע לפני מי שאמר והיה העולם שעתידי המן לשקול היינו כהנ"ל, שעתידי המן לשקול שקלים מחמת פירוד לצבות ושנאת חנם שיש ציניהם, לפיכך הקדים הקב"ה שקליהם שיצינו ענינם

לפני מי שאמר והיה העולם שעתידי המן לשקול שקלים על ישראל לפיכך הקדים שקליהן לשקליו והיינו דתן צאחד צאדר משמיעין על השקלים, הרמו מענין מחצית השקל הוא מרומז על אחדות וכמציאר ברבינו בחיי וא"ש"ך, שמרומז צוה שכל אחד ואחד מישראל אינו שלם בלתי אם יתחבר את עצמו עם חזרו, ובהשתתפות עם חזרו צא להשלמה ושיניהם יחד המה כלי שלם, וע"ז מרמו ענין מחצית השקל שכל או"א מישראל יתקול זאת צמאזני שכלו וישתדל בכל עוז לעבוד על זה הדבר שיהיה אוהב את חזרו כגופו ממש, וזהו שאמרו בגמרא (שם) אמר רבא ליכא דידע לישנא צישא כהמן שאמר ישנו עם אחד וכו', היינו שכל הישיות ואיכות והמעלה הנוספות מאומה הישראלית אינו כי אם האחדות שציניהם, אשר המה עם אחד שמתאספין יחד צרגשת אהבה ואחוה, אצל עתה המה מפוזר ומפורד שנתפרדה החצילה וציניהם פירוד לצבות, ועתה העת והעונה שתוכל לשלוט בהם לרעה ח"ו, וכששמעה אסתר זאת שלחה והודיעה למרדכי שיתקן הדבר ואמרה לך כנוס את כל היהודים שתכנס אותם צכנופיה אחת צאהבה ואחוה וצריעות לייחד לצבם לאחד, ולומו עלי כמו"ש צספר ברית בהונת עול"ם וכ"ה ברד"ק (מ"א כ"א) מלשון חז"ל נומת הגידין, שיתחברו

נלמוד מדת הענווה ממשרע"ה ממילא מגיע היראה צנקל, וכמו"ש הרמב"ן דהק' צאגרת שלו צעצור הענווה תעלה על לנך מדת היראה.

וזדו הענין מה שהיה חושש משרע"ה כל כך צפרשה הזאת, כי הנה ענין השקלים הוא לרמוז על האחדות שצני ישראל וא"ה לזכות לאחדות כי אם ע"י ענווה, והיה חושש כי מכיון ששוב לא יהיה יותר עממה צעוה"ז שוב לא יהיה מי שיהיה מעורר אותם לענווה וא"כ איך יזכו להמכוון שצמנות שקלים שהוא אחדות, וע"ז הצטיחו הקצ"ה כי בכל שנה ושנה כאשר יהיו קוראים זאת הפרשה תהיה אתה עומד וזוקף את ראשך, ר"ל שעדיין תהיה משפיע להם מדתך מדת הענווה ועי"ז יזכו לקיים עיקר המכוון צמנות השקלים כתיקונו.

ובירושלמי אמרו (שקלים פ"א ד', הציאו רש"י צשמות ל' י"ג) כמין מטבע של אש הוציא הקצ"ה מתחת כסא כבודו והראהו למשה ואמר לו זה יתנו כזה יתנו, ולכאורה צ"ל מה היה ענין המראה ולמה מטבע של אש דווקא, ולהנ"ל נראה לבאר כי מכיון שענין מחצית השקל הוא לרמוז על האחדות שצין בני ישראל וידועים הם דברי המגיד הגדול מביעזריאש זללה"ה זי"ע (עיין ישמח ישראל וירא או"י) על מאחז"ל (ירושלמי ר"ה, דצ"ר ה' י"ד ועוד) המשל ופחד עמו עושה

ומהותם ויאגדו א"ע אגודה אחת וממילא לא יהיה לו כח להשטין עליהם ולפגוע בהם ח"ו, עכתדה"ק.

ובדבריו הקדושים נוכל לומר כי זהו גם הציאור צמה שאמרו צמדרש (תנחומא תשא ג') וכן משה למד תורה לישראל והדריכן למצוות ונתן להם סדרי תורה ופרשיות שקוראים בהם צכל שצת וכו' והם מזכירים אותו צכל פרשה ופרשה, וצפרשת שקלים אמר משה לפני הקצ"ה רבוש"ע משאני מת אין אני מזכר, א"ל הקצ"ה חייך כשם שאתה עומד עכשיו ונותן להם פרשת שקלים ואתה זוקף את ראשך כך צכל שנה ושנה שקוראין אותה לפני כאלו אתה עומד שם צאותה שעה וזוקף את ראשך, ולכאורה צריך להצין למה נתעורר משה רבינו ע"ה לחוש לדבר הזה דווקא צאת הפרשה ולא צכל פרשה אחרת.

רק נראה הענין כי הנה ידוע צשם הארז"ל כי א"ה לזכות לאחדות רק ע"י ענווה וספלות, והכתוב אומר (דברים י' י"צ) ועתה ישראל מה ד' חלקיך שואל מעמך כי אם ליראה וצגמרא הקשו (צרכות ל"ג) אטו יראה מילתא זוטרתא, אין לגצי משה מילתא זוטרתא היא, והקושיא ידוע, וכ"ק דו"ז אדמו"ר זללה"ה זי"ע כתב לבאר ביישובח ישראל (עקב או"ג) כי הענין הוא שאם

שלום צמרומיו, מיכאל כולו שלג וגבריאל
 כולו אש ועומדין זה אלל זה ואינם מזיקין
 זא"ז וכ"א על מקומו ומדרגתו יבוא
 בשלום, ואמר טעם והסברת שכל צענין
 הזה, כי הקיום והמעמד של כל נברא
 ונוצר ונעשה, הוא בצחינת אין, כי כאשר
 כל דבר נברא רואה ומצין ערך מהותו
 ואיכותו נגד אור הבהיר והנח אור א"ס
 צ"ה וצ"ש אז נתבטל צמציאותו ונחשב
 צעיני עצמו כאין וכאפס, ומחשב צעצמו
 למה זה בראנו כי אם לכבודו בראנו,
 ובוודאי גם את הדבר הזה המתנגד הפכי
 לנגדי ג"כ בראו הצוצ"ה וצ"ש לכבודו,
 ועי"ז נעשו שלום ציניהם שלא לבטל זא"ז,
 ששניהם מכוונים לכוונה אחת לקיום
 רצון הצוצ"ה, וא"כ הנקודה הפנימית
 ותכלית כ"א שווה, וזה המשל ופחד עמו
 כיון ששניהם האש והמים מעמו, א"כ
 אפוא אין להם מפני מה להיות מנגד
 זל"ז, ששמים הוא ג"כ דבר והיפוכו אש
 ומים שני הפכים בנושא אחד, ועכ"ז גם
 שלום ציניהם יען שמחשבים צדעתם למה
 בראנו ביחד, שהטבע לבדות זא"ז, וע"כ
 זה קיום ורצון הצוצ"ה, ולכן היה מראהו
 הצוצ"ה למשרע"ה מטבע של אש דווקא,
 להראותו כי כדי לזכות לקיום מנות
 מחצית השקל צאמת ר"ל אחדות, נריך
 שיהיה מקודם ענוה ושפלות שהם ציטול
 גמור כלפי מציאותו ית"ש צעולם וכנ"ל
 וממילא זוכים לאחדות.

ובאזה"ח חק' הקסה (שמות ל' י"צ)
 בלשון הכתוב כי תשא שלכאורה
 נריך לדעת טעם אומרו 'תשא' ולא אמר
 'תפקוד', וגם מה הוא שאמר את ראש
 ולא הספיק לומר כי תשא את בני ישראל,
 וכן הוא בפסיקתא (תשא י"א), ותיירו,
 דהענין הוא שאמר הקצ"ה למשה כי
 כל זמן שאתה יכול לרומם את האומה
 הזו רוממה שכלילו לי אתה מרומם
 שנאמר כי תשא את ראש בני ישראל כי
 תשא את בני ישראל אין כתיב כאן אלא
 את ראש ואין ראשם של ישראל אלא
 הקצ"ה שנאמר (מיכה צ' י"ג) ויעבור
 מלכם לפנייהם וד' בראשם, ולכאורה צ"ל
 היאך יכולים לרומם להקצ"ה ע"י מחצית
 השקל ולמה דווקא צמטוה הזאת, רק
 נראה הענין כי הנה הכתוב אומר (דברים
 ל"ג ה') ויהי ציטורן מלך צהתאסוף
 ראשי עם יחד שבטי ישראל, ופירש"י
 (שם ד"ה ראשי) צהתאספם יחד בצאגודה
 אחת ושלום ציניהם הוא מלכם ולא כשיש
 מחלוקת ציניהם, וא"כ ודאי מובן שע"י
 מחצית השקל הלא נתעורר מדת האחדות
 צישראל ובוודאי שע"י נתרומם שמו של
 הקצ"ה.

ובבז"ר (שמות פ"ז פ' ל' י"צ) ד"א
 ואלה המשפטים הדה"ד מגיד
 דבריו ליעקב פ"א אמר לו עקילם
 לאדרינוס המלך רונה אני להתגיייר
 ולהעשות ישראל, אמר לו לאומה זו אתה

ישראל באוצ"ק וזה מאחד הכלל ישראל, והוא שהשיב עקילס לאדרינוס קיסר אפילו חכם שצמלכותך וזקן בן מאה שנה אינו יכול ללמוד תורתן אם אינו מל, והיינו דאף שיכול ללמוד התורה אבל תכלית הלימוד הוא ללמוד ע"מ לשמור ולעשות ולקיים את כל דברי התורה וזה א"א כי אם ע"י אחדות, ואם לא אמונא את עצמי הלא א"א להתאחד עמהם ולא אוכל לקיים כל התרי"ג מצוות ומה יועיל לי הלימוד, והנראה מזה כי לתורה אין יכולים לזכות כי אם ע"י האחדות, וזה גם מה שהיה הלל אומר לגר (שבת ל"א) כשבא להתגייר לפניו דעלך סאתי לחצרך לא תעבד, כי רק ע"י שיהיה צו מדה הזאת שיהיה אוהב את השני באהבה גמורה יוכל לזכות ללמוד ולקיים כל התורה כולה.

היוצא לנו מזה כי כח השבת הזאת הוא לעורר בנו הענין שנהיה רואים במעלת חזרנו ולא בחסרוננו ועי"ז נזכה להתאחד אחד עם השני, ומשרע"ה מסייע צידנו שהוא זוקף את ראשנו והוא נוטע בנו מדת הענוה שנוכל לזכות ע"י לאחדות גמורה.

מבקש, כמה צייתי אותה וכו' מה ראית בהם שאתה רוצה להתגייר אמר לו הקטן שבהם יודע היאך ברא הקב"ה את העולם וכו' אמר לו לך ולמד תורתן ואל תמול, אמר לו עקילס אפילו חכם שצמלכותך וזקן בן מאה שנה אינו יכול ללמוד תורתן אם אינו מל שכן כתוב מגיד דבריו ליעקב חקיו ומשפטיו לישראל לא עשה כן לכל גוי ולמי לבני ישראל, והמפרשים הקשו מהו שהשיב לו עקילס שלא יוכל ללמוד תורתן אם אינו מל ומה ענין לימוד התורה למצות מילה.

ונראה הענין כי הנה הכתוב אומר (דברים ל"ג ד') תורה זוה לנו משה מורשה קהילת יעקב, וביאר האד"שיך דק' (וזאת הצרכה) כי כוונת הכתוב באומרו קהילת יעקב, כי אין די בזכותו של משה כדי שיזכו ישראל לתורה, רק 'קהילת יעקב' היינו תנאי הוא זה שיהיו באחדות ורק אח"כ יזכו לתורה, וכמו שהכתוב אומר (שמות י"ט ז') ויתן שם ישראל נגד ההר, וכתב העקידה כי הטעם שנתן לנו השי"ת מצוות מילה, הוא כמו מלך שעשה סימן בן חייליו כדי שאם יפגוש חיל א' את חזירו אף בצרך נכריה יתאחד עמו ציודעו כי שניהם חיילים למלך אחד, וכמו"כ חתם השי"ת את

